

Lathund för hälsocentraler angående några sjukdomar som omfattas av smittskyddslagen

Hej!

Här kommer en liten lathund riktad till läkare och sjuksköterskor på hälsocentraler och sjukstugor i Västerbotten. Den är till för att underlätta handläggningen när det gäller några av de vanligaste smittsamma sjukdomarna i Smittskyddslagen som vi alla stöter på då och då. Hör gärna av er om ni vill lägga till något i lathunden.

Allmänna tips

Det finns mycket information att läsa på Smittskyddsbladen som finns på smittskyddsläkarföreningens hemsida. Förutom förhållningsregler för alla allmänfarliga sjukdomar finns även sjukdomsinformation riktad till både patient och läkare. Skriv ut Smittskyddsblad till patienten och dokumentera i journalen att du givit förhållningsregler både muntligen och skriftligen.

[Smittskyddsblad - Smittskyddsläkarföreningen \(slf.se\)](http://slf.se)

Smittskyddsanmälan görs elektroniskt med SITHS-kort:

- <https://sminet3-prod.sminet.sjunet.org> (via Sjunet) denna länk gäller för samtliga vårdenheter inom Region Västerbotten. Välj *SITHS-kort på denna enhet* <https://sminet3-prod.sminet.se> (via internet)

Klamydia, gonorré, syfilis och HIV anmäls med **rikskod**. Rikskod består av patientens födelseår och fyra sista siffror i personnumret, ex 1930-1111. Dessa sjukdomar anmäls dock sällan av hälsocentralen, se nedan.

Använd fältet "annat nummer" om personen saknar svenskt personnummer.

Smittskydds-enhetens telefonnummer:

Sekreterare Denise Jarvis	Tfn: 090-785 13 68
Smittskyddssköterska Anna Kauppi	Tfn: 090-785 37 65
Smittskyddssköterska Josefin Örnbjär	Tfn: 090-785 37 49
Smittskyddsläkare Maria Marklund	Tfn: 090-785 14 00
Bitr. smittskyddsläkare Gunilla Persson	Tfn: 090-785 20 15
Bitr. smittskyddsläkare Therese Thunberg	Tfn: 090-785 20 15
Bitr smittskyddsläkare Martin Angelin	Tfn: 090-785 37 51

På smittskydds-enhetens hemsida <http://www.regionvasterbotten.se/smittskydd> finns information om smittsamma sjukdomar, hälsoundersökning av migranter, influensa- och pneumokockvaccinering, resistenta bakterier och mycket mer. Många dokument är översatta till flera språk. Vi har många bra länkar, bl. a till Smittskyddsbladen.

Smittskydds-enheten

När det gäller smittspridning och hygienfrågor inom vården är det i första hand Vårdhygien som handlägger dessa frågor. De har en bra hemsida på

<https://www.regionvasterbotten.se/for-vardgivare/behandlingsstod-och-vardriktlinjer/vardhygien>

Smittsamma sjukdomar, urval

Salmonella
Campylobacter
Shigella
Yersinia
EHEC

Anmälningspliktiga och smittspårningspliktiga. Den läkare som ansvarar för provsvaret står för det medicinska omhändertagandet, ger patienten information om sjukdomen och ger förhållningsregler, ombesörjer eventuell sjukskrivning och tar ställning till eventuell behandling. När det gäller ovanstående fem diagnoser kommer sjuksköterska på smittskydds-enheten att utföra smittspårning och klinisk anmälan i Sminet. Om patienten inte går att informera via telefon (till exempel behov av tolk) kontaktar smittskydds-enheten den berörda hälsocentralen, som då får kalla patienten på besök för information, smittspårning och anmälan i Sminet. Shigellainfektion ska i princip alltid antibiotikabehandlas till skillnad från de övriga, detta ansvarar provtagande läkare för (märk receptet "kostnadsfritt enligt SML"). Se till exempel Läkemedelsboken, Internetmedicin eller rådgör med infektionskliniken alternativt barnkliniken om patienten under 18 år.

Giardia

Anmälningspliktig och smittspårningspliktig. Provtagande läkare är ansvarig för detta. Alla med giardia ska behandlas, se till exempel Läkemedelsboken eller rådgör med infektionskliniken/barnkliniken. Märk receptet "kostnadsfritt enligt SML". Smittspåra enligt anvisningar i Smittskyddsblad, till exempel provta nära hushållskontakter. Ge muntliga och skriftliga förhållningsregler enligt Smittskyddsblad. Finns på flera språk. I Sminet: kom ihåg att ange att smittspårning är påbörjad och att förhållningsregler är givna till patienten.

Hepatit B

Anmälningspliktig och smittspårningspliktig. Provtagande läkare ansvarar för detta. Ska alltid remitteras för uppföljning till infektionskliniken NUS eller barnkliniken, MEN innan remiss skrivs ska vissa åtgärder vidtas:

1. informera patienten om diagnosen och ge förhållningsregler enligt Smittskyddsblad, både muntligen och skriftligen. Finns på flera språk.
2. påbörja smittspårning, dvs. kolla upp familjemedlemmar och sexualpartners för pågående hepatit B (HBsAg pos) eller om de har skydd mot hepatit B (positiv a-HBc eller a-HBs >10) och erbjud gratis vaccination för dem som inte har skydd sen tidigare.
3. Ange både i remissen och i din Sminetanmälan att du gjort ovanstående.

Smittskydds-enheten

Om patienten remitteras till kurator på någon av klinikerna ovan, behöver inte smittskyddsanmälan i Sminet göras av behandlande läkare! Om behandlande läkare däremot väljer att utföra smittspårningen själv, ska också smittskyddsanmälan göras.

Gonorré

Anmälningspliktig och smittspårningspliktig. Alla patienter med gonorré ska handläggas av Hud-och STD-kliniken NUS. Provtagande läkare ska informera patienten om diagnosen och ge förhållningsregler enligt smittskyddsblad (finns på flera språk). Ring STD-mottagningen och skicka även en akut remiss för vidare utredning, behandling och smittspårning. Påbörja INGEN behandling, STD kommer att kalla patienten snarast, ta kompletterande prov och behandla. Kurator på STD-mottagningen gör smittspårning och anmälan i Sminet.

HIV

Anmälningspliktig och smittspårningspliktig. Alla patienter med HIV ska handläggas av Infektionskliniken NUS. Ring till infektionsmottagningen/sök infektionsjouren och skicka även en remiss vid nyupptäckt HIV-infektion. Ta tillbaka patienten snarast och informera om diagnosen samt ge förhållningsregler muntligen och skriftligen enligt Smittskyddsblad (finns på flera språk). Patienten kommer att kallas till infektionsmottagningen inom några dagar. Infektionskliniken gör anmälan i Sminet och smittspårar. Infektionskliniken och klinisk mikrobiologi har en rutin för nyupptäckt HIV som alla HC fått tidigare.

Kikhosta

Anmälningspliktig och smittspårningspliktig. Mycket viktigt att ta reda på om det finns spädbarn som kan ha utsatts för eller riskerar att utsättas för smitta. I så fall krävs omedelbar handläggning med behandling eller profylax. Bra information finns hos Folkhälsomyndigheten: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/r/Rekommendationer-for-att-forebygga-kikhosta-hos-spadbarn/>. Ge patienten/föräldern information, använd gärna Smittskyddsblad, patientinformation. I Sminet: kom ihåg att ange om smittspårning påbörjats och skriv gärna under övrig information om ev. vidtagna åtgärder.

Tuberkulos

Aktiv tuberkulos är anmälningspliktig och smittspårningspliktig. Handläggs av Tuberkuloscentrum Norr, dvs. infektionskliniken NUS, medicinkliniken Skellefteå och medicinkliniken Lycksele, barn- och ungdomskliniken NUS, Skellefteå och Lycksele. Latent tuberkulos är inte anmälningspliktig, remiss skickas till infektionskliniken, medicinkliniken Skellefteå eller medicinkliniken Lycksele beroende på bostadsort. Barn < 18 år remitteras till respektive barnklinik för vidare handläggning.

Skrivet i mars 2017, uppdaterat april 2023, av

Gunilla Persson

Biträdande smittskyddsläkare, Smittskydds-enheten Region Västerbotten